

RUST EN REGELMAAT LONEN VOOR KOE

Koeien met een gelijkmatig dag- en nachtritme, die bovendien op gezette tijden eten en rusten, blijven gezonder dan koeien die dat niet doen. Dat blijkt uit onderzoek van Ingrid van Dixhoorn. Ze onderzoekt indicatoren van veerkracht bij koeien.

Van Dixhoorn, onderzoeker bij Wageningen Livestock Research, zocht met behulp van sensoren naar signalen van verhoogde kwetsbaarheid bij koeien die net een kalf hadden gekregen. Op dat moment verandert er veel in de koe: haar hormoonhuishouding verandert, ze gaat melk geven, ze gaat naar een andere plek in de stal met meer koeien en haar voerregime wordt aangepast. Al die veranderingen hebben invloed op de weerstand van de koe, wat zich kan uiten in een lage energiebalans, uierontsteking en baarmoederontsteking.

‘In die fase worstelen veel koeien met kleine aandoeningen, maar slechts enkelen worden echt ziek’, verklaart Van Dixhoorn. Wat is het omslagpunt van gezond

FOTO: SHUTTERSTOCK

naar ziek, wilde ze weten, en zie je dat aankomen? ‘Ik zocht dus signalen van verhoogde kwetsbaarheid.’ Daarmee toetste ze de theorie van de Wageningse ecooloog Marten Scheffer, die *tipping points* ontdekte tussen gezonde en zieke natuur.

De koeien die vóór afkalven goed eten én een vast voerritme hebben, zijn na afkalven het ge-

zondst, ontdekte Van Dixhoorn. Dat geldt ook voor koeien met een vast dag-nachtritme. Koeien die vóór afkalven onrustig zijn, met een variabel ritme, hebben na afkalven vaker iets onder de leden. Van Dixhoorn gaat deze indicatoren nu op meerdere melkveebedrijven checken.

Uit eerder onderzoek van Van Dixhoorn uit 2016 bleek dat var-

kens in ruime, verrijkte stallen eerder herstelden van dierziekten dan varkens in gangbare stallen. De ‘verrijkte’ dieren hadden voor infectie al meer witte bloedcellen dan de ‘gangbare’. Ze gaat nog onderzoeken op welk moment de varkens de extra weerstand opbouwen en welke managementfactoren daarvoor verantwoordelijk zijn. **AS**